

Puskás
Retezár
Roska
Sámoján
Sinkoján
Slákovits
Sogelgpa (Bostin)
Szábel
Schuszter
Szábendsi (Szappanos)
Szákó
Szállasi
Szánám
Szárkisz
Szefer
Szenkovits
Szentpéteri
Szerekutz
Talpas
Tájvel (Bogdánfi)
Tánpel
Temesvári
Ternovszki
Terpecs
Thorosz
Tompos
Totobej
Török
Tucsik
Tukcsi (Szöcs)
Tutmács
Tüzes
Unán
Urmánczi (Gáspár)
Urszuli
Várteresz
Vártig
Vászlóvszki
Verzár
Vikol
Volf
Zakariás
Záchnó (Záchnovszki)
Zerich

*****

Csíksomlyó

Lapzártánk idején közltek a híradások, hogy június 7-én ismét több százezren vettek részt a pünkösdi zarándoklaton Csíksomlyón. A híres Mária-kegyhelyen ezúttal 437-ik alkalommal

tartottak fogadalmi búcsút. A szentmisét *Jakubinyi György*, a gyulafehérvári római katolikus egyházmegye érseke celebrálta.

Remélhetőleg következő számunkban bizonyára tudunk a búcsún résztvevőktől élménybeszámolót közölni.

Ezúttal - Pünkösöd ünnepére is, Csíksomlyóra is tekintettel - egy olyan írásból közlünk rövid részletet, amelynek szerzője az 1920-as, 1930-as években több ízben is részt vett csíksomlyói búcsúkon. Akkoriban ez az ünnep csak az erdélyiek ügye volt, s ezen belül is elsősorban a székely székek katolikusainak nem világgá kürtölt, de tömeges ünnepe.

Az írás nem beszámoló, hanem tanító célzatú reflexió, amely a szomorú, 1951/ 52-es években született, Budapesten, és a vallásos meggyőződésen túl tükröződik benne az elzárt, meglátogathatatlan szülőföld iránti elfogódottság is.

A közölt részlet *Dávid Antal Iván* „*Magányos este*” című, kiadatlan könyvének egyik fejezetéből való.

Ékes virágszál

- Holnap hajnalban indulnak a szegény háromszékiek Somlyóra...

Így szólt édesanyám pünkösöd előtti pénteken, s erre az emlékre megfényesedett a szemünk.*

- Az úton - fiam -, ahogy a kereszt után gyalognak ötven-hatvan kilométert, szépen énekelnek.

Ékes Virágszál

Kit Szent Anna szült,

Szép Szűzmária

Könyörögj értünk!

A keresztet s a templomi zászlókat erős, szilaj férfiak viszik. Kétoldalt ministráns gyermekek rázogatták ütemesen a csengettyüket, ahogy a menet áthalad a falvakon, a templomkertből mindenütt csatlakozik hozzájuk az ottani kereszt. Csíkszeredába már hatalmasan hömpölygő folyam érkezik, s a somlyói úton felfelé újra kihúzzák magukat, mintha nem második napja gyalognának hegyen-völgyön át. Egyenesre igazítják köszvényes, fáradt derekukat, katonásan döng a csizmás lábak lépése, az asszonyok megigazítják fejükön a kendőt s a gyermekek megtörülnek az orrukat, homlokukat az izzadságtól. Hiszen a Mária elé érkeznek.

Szándékosan mondtam, hogy „a” Mária. Mert így mondják. Van egy Szűzmária, akit tisztelnek és szeretnek, akinek a képe ott van a házakban, szobra a módosabbaknál s a kicsi templomokban. De a Somlyón levő csodatevő Mária szobor „a” Mária, itt az „a” nem névelő, hanem mutató szócska, amely bizonyossá teszi az embert arról, hogy a somlyói Máriáról van szó. Ő az, aki együtt szokott sírni a székelyekkel, a nép tömörked bajában és ritka örömeiben.

Ha Isten azt a népet szorítja csapásokkal, másutt áldással a jó útra, amelyiket szereti, akkor a székelyt a magyarnál is többre tartja. Ezért olyan kitörülhetetlen és szívfacsaró az emlékezés a fenyőre, havasra, borvízre, a szép széles szavakra. Édesanyánkban is a fájdalmas asszonyt, az érettünk szenvedőt szeretjük más szeretettel, mint édesapánkat.

A hazádról beszélhetsz legkönnyebben úgy, hogy az emberek meghatódjanak. Olcsó sikert és nagy irodalmi pénzaratást jelent. De amit az előbb elmondtam az otthoni búcsújárókról, az hozzátartozik a mai beszélgetésünkhöz. Nem akartalak meghatni: így van. Somlyón, a börtönből szabadító Édesanyánál kivirágzik a hit, és nem a szemléletekről való meggyőződés, a remélt dolgok valóságává válik, Szent Pál meghatározása szerint.

A hideg-buták azt szokták mondani, hogy a Székelyföld az Isten háta megett van. Pedig jó darabot mehatsz a világban, amíg olyan közel érzed Istent, mint a Gyilkos szikla vidékén, a Szent Anna tónál, a Bálványos várnál, a Hargita roppant fenyőorgonái között, Az Ékes Virágszál otthonában pedig szinte Isten arcát láthatod. Akik így beszélnek**, azok a magyar